DECIZII

DECIZIA (PESC) 2019/797 A CONSILIULUI

din 17 mai 2019

privind măsuri restrictive împotriva atacurilor cibernetice care reprezintă o amenințare la adresa Uniunii sau a statelor sale membre

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 29,

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 19 iunie 2017, Consiliul a adoptat concluzii referitoare la un cadru privind un răspuns diplomatic comun la activitățile cibernetice răuvoitoare („Setul de instrumente pentru diplomația cibernetică"), în care Consiliul și-a exprimat îngrijorarea cu privire la capacitatea și disponibilitatea sporită a actorilor de stat și a celor nestatali de a-și urmări obiectivele prin desfășurarea unor activități cibernetice răuvoitoare și a afirmat necesitatea crescândă de a proteja integritatea și securitatea Uniunii, a statelor sale membre și a cetățenilor acestora împotriva amenințărilor cibernetice și a activităților cibernetice răuvoitoare.

(2) Consiliul a subliniat că semnalarea clară a posibilelor consecințe ale unui răspuns diplomatic comun al Uniunii la astfel de activități cibernetice răuvoitoare influențează comportamentul potențialilor agresori din spațiul cibernetic, consolidând astfel securitatea Uniunii și pe cea a statelor sale membre. Acesta a afirmat, de asemenea, că măsurile din cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC), inclusiv, dacă este necesar, măsurile restrictive adoptate în temeiul dispozițiilor relevante din tratate, sunt adecvate pentru un cadru privind un răspuns diplomatic comun al Uniunii la activitățile cibernetice răuvoitoare, cu scopul de a încuraja cooperarea, de a facilita atenuarea amenințărilor imediate și pe termen lung și de a influența comportamentul pe termen lung al potențialilor agresori.

(3) La 11 octombrie 2017, Comitetul politic și de securitate a aprobat orientările privind punerea în aplicare a Setului de instrumente pentru diplomația cibernetică. Orientările privind punerea în aplicare se referă la cinci categorii de măsuri din cadrul Setului de instrumente pentru diplomația cibernetică, inclusiv la măsurile restrictive, precum și la procesul de invocare a acestor măsuri.

(4) Concluziile Consiliului adoptate la 16 aprilie 2018 privind activitățile cibernetice răuvoitoare condamnă în mod ferm utilizarea răuvoitoare a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) și subliniază că utilizarea TIC în scopuri răuvoitoare este inacceptabilă pentru că subminează stabilitatea, securitatea și beneficiile pe care le oferă internetul și utilizarea TIC. Consiliul a reamintit că Setul de instrumente pentru diplomația cibernetică contribuie la prevenirea conflictelor și la asigurarea cooperării și stabilității în spațiul cibernetic, stabilind măsurile, inclusiv măsurile restrictive, care pot fi utilizate în cadrul PESC pentru a preveni activitățile cibernetice răuvoitoare și pentru a răspunde acestora. Acesta a declarat că Uniunea va continua să susțină cu fermitate că dreptul internațional existent se aplică spațiului cibernetic și a accentuat faptul că respectarea dreptului internațional, în special a Cartei Organizației Națiunilor Unite, este esențială pentru menținerea păcii și a stabilității. De asemenea, Consiliul a subliniat că statele nu trebuie să recurgă la intermediari pentru a comite fapte ilicite la nivel internațional utilizând TIC și ar trebui să încerce să se asigure că teritoriul lor nu este folosit de actori nestatali pentru a comite astfel de fapte, astfel cum se arată în raportul din 2015 al grupurilor de experți guvernamentali ale ONU în domeniul dezvoltării informației și telecomunicațiilor în contextul securității internaționale.

(5) La 28 iunie 2018, Consiliul European a adoptat concluzii care subliniază necesitatea consolidării capabilităților de combatere a amenințărilor în materie de securitate cibernetică din exteriorul Uniunii. Consiliul European a solicitat instituțiilor și statelor membre să pună în aplicare măsurile menționate în Comunicarea comună din partea Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 13 iunie 2018, intitulată „Creșterea rezilienței și consolidarea capacităților necesare pentru a aborda amenințările hibride", inclusiv utilizarea practică a Setului de instrumente pentru diplomația cibernetică.

(6) Consiliul European a adoptat la 18 octombrie 2018 concluzii prin care solicită ca, în urma concluziilor Consiliului din 19 iunie 2017, să se înregistreze progrese în cadrul lucrărilor privind capacitatea de a descuraja atacurile cibernetice și de a răspunde la acestea prin intermediul măsurilor restrictive ale Uniunii.

(7) În acest context, prezenta decizie stabilește un cadru pentru adoptarea unor măsuri restrictive specifice pentru a descuraja și a răspunde la atacurile cibernetice] cu efecte semnificative care reprezintă o amenințare externă la adresa Uniunii sau a statelor sale membre. De asemenea, în conformitate cu prezenta decizie, măsurile restrictive pot fi aplicate ca răspuns la atacuri cibernetice cu efecte semnificative asupra unor state terțe sau organizații internaționale, în cazul în care se consideră că acest lucru este necesar pentru realizarea obiectivelor PESC din dispozițiile relevante prevăzute la articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(8) Pentru a avea un efect preventiv și de descurajare, măsurile restrictive specifice ar trebui să se concentreze pe tema atacurilor cibernetice care intră în domeniul de aplicare al prezentei decizii și care sunt efectuate cu intenție.

(9) Măsurile restrictive specifice ar trebui să se diferențieze de atribuirea responsabilității pentru atacurile cibernetice unui stat terț. Aplicarea măsurilor restrictive specifice nu echivalează cu o astfel de atribuire, care este o decizie politică suverană luată de la caz la caz. Fiecare stat membru este liber să se pronunțe cu privire la atribuirea de atacuri cibernetice unui stat terț.

(10) Sunt necesare acțiuni suplimentare din partea Uniunii pentru punerea în aplicare a anumitor măsuri,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Prezenta decizie se aplică atacurilor cibernetice care au efecte semnificative, inclusiv tentativelor de atacuri cibernetice care au un efect potențial semnificativ, care constituie o amenințare externă la adresa Uniunii sau a statelor sale membre.

(2) Printre atacurile cibernetice care constituie o amenințare externă se numără cele care:

(a) provin sau sunt efectuate din exteriorul Uniunii;

(b) utilizează infrastructură din exteriorul Uniunii;

(c) sunt efectuate de orice persoană fizică sau juridică, entitate sau organism stabilit în exteriorul Uniunii sau care își desfășoară activitatea în exteriorul acesteia; sau

(d) sunt efectuate cu sprijinul, sub conducerea sau sub controlul oricărei persoane fizice sau juridice, al oricărei entități sau al oricărui organism care își desfășoară activitatea în exteriorul Uniunii.

(3) În acest scop, atacurile cibernetice sunt acțiuni care implică oricare dintre următoarele:

(a) accesarea de sisteme de informații;

(b) interferența cu sisteme de informații;

(c) interferența cu date; sau

(d) interceptarea de date,

în cazul în care aceste acțiuni nu sunt autorizate în mod corespunzător de către proprietar sau de către alt titular de drepturi asupra sistemului sau datelor ori asupra unor părți ale acestora sau nu sunt permise în temeiul dreptului Uniunii sau al legislației statului membru în cauză.

(4) Printre atacurile cibernetice care constituie o amenințare pentru statele membre se numără cele care afectează sistemele informatice legate, printre altele, de:

(a) infrastructura critică, inclusiv cablurile submarine și obiectele lansate în spațiul cosmic, care sunt esențiale pentru menținerea funcțiilor vitale ale societății sau pentru sănătatea, siguranța, securitatea și bunăstarea economică sau socială a oamenilor;

(b) serviciile necesare pentru menținerea unor activități sociale și/sau economice esențiale, în special în sectoare precum energia (electricitate, petrol și gaze); transporturile (aerian, feroviar, pe apă și rutier); bancar; infrastructurile pieței financiare; sănătatea (furnizori de asistență medicală, spitale și clinici private); furnizarea și distribuirea de apă potabilă; infrastructura digitală; precum și în orice alt sector care este esențial pentru statul membru în cauză;

(c) funcții critice ale statului, în special în domeniile apărării, al guvernanței și al funcționării instituțiilor, inclusiv în ceea ce privește alegerile publice sau procesul de votare, al funcționării infrastructurii economice și civile, al securității interne și al relațiilor externe, inclusiv prin misiuni diplomatice;

(d) stocarea sau prelucrarea de informații clasificate; sau

(e) echipe guvernamentale de răspuns la situații de urgență.

(5) Printre atacurile cibernetice care constituie o amenințare pentru Uniune se numără cele efectuate împotriva instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor acesteia, a delegațiilor sale în țări terțe sau la organizații internaționale, a operațiilor și misiunilor din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) și a reprezentanților speciali ai acesteia.

(6) Măsurile restrictive prevăzute de prezenta decizie pot fi de asemenea aplicate ca răspuns la atacuri cibernetice cu efecte semnificative asupra unor state terțe sau organizații internaționale, în cazul în care se consideră că acest lucru este necesar pentru realizarea obiectivelor PESC din dispozițiile relevante prevăzute la articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Articolul 2

În sensul prezentei decizii, se aplică următoarele definiții:

(a) „sisteme de informații" înseamnă un dispozitiv sau un grup de dispozitive interconectate sau omologate, dintre care unul sau mai multe asigură, prin intermediul unui program, prelucrarea automată a datelor digitale, precum și a datelor digitale stocate, prelucrate, extrase sau transmise de dispozitivul sau grupul de dispozitive respectiv în vederea exploatării, a utilizării, a protecției și a întreținerii lor;

(b) „interferență cu un sistem informatic" înseamnă obstrucționarea funcționării sau întreruperea funcționării unui sistem de informații prin introducerea de date digitale, prin transmiterea, afectarea, ștergerea, deteriorarea, modificarea sau suprimarea unor astfel de date ori prin transformarea acestora în date inaccesibile;

(c) „interferență cu date" înseamnă ștergerea, afectarea, deteriorarea, modificarea sau suprimarea de date digitale într-un sistem informatic sau transformarea acestora în date inaccesibile; se încadrează aici și furtul de date, de fonduri, de resurse economice sau de proprietate intelectuală;

(d) „interceptare de date" înseamnă interceptarea, prin mijloace tehnice, a transmiterilor de date digitale care nu sunt publice, de la un sistem informatic la altul sau în cadrul aceluiași sistem informatic, inclusiv a emisiilor electromagnetice provenite de la un sistem informatic care transmite astfel de date digitale.

Articolul 3

Factorii care determină dacă un atac cibernetic are un efect semnificativ, astfel cum se menționează la articolul 1 alineatul (1), includ oricare dintre următoarele:

(a) domeniul de aplicare, amploarea, impactul sau gravitatea perturbării cauzate, inclusiv în ceea ce privește activitățile economice și societale, serviciile esențiale, funcțiile critice ale statului, ordinea publică sau siguranța publică;

(b) numărul persoanelor fizice sau juridice, al entităților sau organismelor afectate;

(c) numărul statelor membre afectate;

(d) valoarea prejudiciilor economice cauzate de exemplu de furtul de mari dimensiuni de fonduri, de resurse economice sau de proprietate intelectuală;

(e) beneficiile economice obținute de către autor, pentru sine sau pentru alții;

(f) volumul sau natura datelor furate sau amploarea încălcării securității datelor; sau

(g) natura datelor sensibile din punct de vedere comercial accesate.

Articolul 4

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a împiedica intrarea sau tranzitul pe teritoriul lor al următoarelor persoane, astfel cum figurează în anexă:

(a) persoanelor fizice care sunt responsabile de atacuri cibernetice sau tentative de atacuri cibernetice;

(b) persoanelor fizice care furnizează sprijin financiar, tehnic sau material pentru atacuri cibernetice sau tentative de atacuri cibernetice sau care sunt implicate în alt mod în acestea, inclusiv prin planificarea sau pregătirea lor, participarea la ele, conducerea lor, oferirea de asistență pentru ele sau încurajarea lor ori facilitarea lor fie prin acțiune, fie prin omisiune;

(c) persoanelor fizice asociate cu persoanele menționate la literele (a) și (b).

(2) Un stat membru nu este obligat, în temeiul alineatului (1), să refuze intrarea pe teritoriul său a propriilor resortisanți.

(3) Alineatul (1) nu aduce atingere cazurilor în care unui stat membru îi revine o obligație de drept internațional, și anume:

(a) în calitate de țară-gazdă a unei organizații internaționale interguvernamentale;

(b) în calitate de țară-gazdă a unei conferințe internaționale convocate de Organizația Națiunilor Unite sau desfășurate sub auspiciile acesteia;

(c) în temeiul unui acord multilateral care conferă privilegii și imunități sau

(d) în temeiul Tratatului de conciliere din 1929 (Pactul de la Lateran) încheiat de Sfântul Scaun (Statul Vatican) și Italia.

(4) Alineatul (3) se consideră aplicabil, de asemenea, cazurilor în care un stat membru este țară-gazdă a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

(5) Consiliul este informat în mod corespunzător în toate cazurile în care un stat membru acordă o derogare în temeiul alineatului (3) sau (4).

(6) Statele membre pot acorda derogări de la măsurile impuse în temeiul alineatului (1) atunci când deplasarea se justifică dintr-un motiv umanitar urgent sau se efectuează în scopul participării la reuniuni interguvernamentale și la reuniuni promovate sau găzduite de Uniune ori la reuniuni găzduite de un stat membru care asigură președinția OSCE, în cazul în care se poartă un dialog politic care vizează direct promovarea obiectivelor de politică ale măsurilor restrictive, inclusiv securitatea și stabilitatea în spațiul cibernetic.

(7) Statele membre pot, de asemenea, să acorde excepții de la măsurile impuse în temeiul alineatului (1) în cazul în care intrarea sau tranzitul este necesar pentru îndeplinirea unor proceduri judiciare.

(8) Un stat membru care dorește să acorde derogările menționate la alineatul (6) sau (7) informează Consiliul în scris în acest sens. Derogarea se consideră acordată, cu excepția cazului în care unul sau mai mulți membri ai Consiliului formulează obiecții în scris în termen de două zile lucrătoare de la primirea notificării privind derogarea propusă. În cazul în care unul sau mai mulți membri ai Consiliului formulează o obiecție, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide să acorde derogarea propusă.

(9) În cazul în care, în temeiul alineatului (3), (4), (6), (7) sau (8), un stat membru autorizează intrarea sau tranzitul pe teritoriul său al unor persoane care figurează în anexă, autorizația este strict limitată la scopul pentru care a fost acordată și la persoanele la care se referă în mod direct.

Articolul 5

(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, sunt în proprietatea, sunt deținute sau sunt controlate de următoarele persoane, astfel cum figurează în anexă:

(a) persoane fizice sau juridice, entități sau organisme care sunt responsabile de atacuri cibernetice sau tentative de atacuri cibernetice;

(b) persoane fizice sau juridice, entități sau organisme care furnizează sprijin financiar, tehnic sau material pentru atacuri cibernetice sau tentative de atacuri cibernetice sau care sunt implicate în alt mod în acestea, inclusiv prin planificarea sau pregătirea lor, participarea la ele, conducerea lor, oferirea de asistență pentru ele sau încurajarea lor ori facilitarea lor fie prin acțiune, fie prin omisiune;

(c) persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate cu persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele menționate la literele (a) și (b) din prezentul alineat.

(2) Niciun fond și nicio resursă economică nu se pun, în mod direct sau indirect, la dispoziția persoanelor fizice sau juridice, a entităților sau a organismelor care figurează în anexă și nici nu se pot utiliza în beneficiul acestora.

(3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), autoritățile competente ale unui stat membru pot autoriza deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate sau punerea la dispoziție a anumitor fonduri sau resurse economice, în anumite condiții pe care le consideră corespunzătoare, după ce a stabilit că fondurile sau resursele economice în cauză:

(a) sunt necesare pentru satisfacerea necesităților de bază ale persoanelor fizice care figurează în anexă și ale membrilor de familie care se află în întreținerea respectivelor persoane fizice, inclusiv a cheltuielilor pentru alimente, chirie sau rate ipotecare, medicamente și tratamente medicale, impozite, prime de asigurare și plata serviciilor de utilități publice;

(b) sunt destinate exclusiv plății unor onorarii rezonabile sau rambursării cheltuielilor suportate în legătură cu prestarea unor servicii juridice;

(c) sunt destinate exclusiv plății unor comisioane sau taxe aferente serviciilor de păstrare sau de gestionare curentă a unor fonduri sau resurse economice înghețate;

(d) sunt necesare pentru cheltuieli extraordinare, cu condiția ca autoritatea competentă relevantă să fi notificat autorităților competente ale celorlalte state membre și Comisiei motivele pe baza cărora consideră că ar trebui acordată o autorizație specifică, cu cel puțin două săptămâni înainte de acordarea autorizației; sau

(e) urmează să fie plătite într-un cont sau dintr-un cont al unei misiuni diplomatice sau consulare ori al unei organizații internaționale care beneficiază de imunități în conformitate cu dreptul internațional, în măsura în care astfel de plăți sunt destinate a fi utilizate în scopurile oficiale ale misiunii diplomatice sau consulare ori ale organizației internaționale respective.

Respectivul stat membru informează celelalte state membre și Comisia cu privire la orice autorizație acordată în temeiul prezentului alineat.

(4) Prin derogare de la alineatul (1), autoritățile competente ale statelor membre pot autoriza deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) fondurile sau resursele economice fac obiectul unei hotărâri arbitrale pronunțate anterior datei la care persoana fizică sau juridică, entitatea sau organismul menționat la alineatul (1) a fost inclus pe lista din anexă, sau al unei hotărâri judecătorești sau decizii administrative pronunțate în Uniune sau al unei hotărâri judecătorești executorii în statul membru respectiv, anterior sau ulterior datei respective;

(b) fondurile sau resursele economice vor fi utilizate exclusiv pentru a satisface cererile garantate printr-o astfel de hotărâre sau a căror valabilitate este recunoscută printr-o astfel de hotărâre sau decizie, în limitele stabilite de actele cu putere de lege și de normele administrative aplicabile ce reglementează drepturile persoanelor care formulează astfel de cereri;

(c) hotărârea sau decizia nu este în beneficiul niciunei persoane fizice sau juridice sau entități sau al niciunui organism care figurează în anexă; și

(d) recunoașterea hotărârii sau deciziei nu contravine ordinii publice din statul membru în cauză.

Respectivul stat membru informează celelalte state membre și Comisia cu privire la orice autorizație acordată în temeiul prezentului alineat.

(5) Alineatul (1) nu împiedică o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism care figurează în anexă să efectueze plăți datorate în temeiul unui contract încheiat anterior datei la care persoana fizică sau juridică, entitatea sau organismul în cauză a fost înscris(ă) în aceasta, cu condiția ca statul membru în cauză să fi stabilit că beneficiarul plății respective nu este, în mod direct sau indirect, o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism menționat la alineatul (1).

(6) Alineatul (2) nu se aplică sumelor vărsate în conturile înghețate care reprezintă:

(a) dobânzi sau alte venituri generate de conturile respective;

(b) plăți cuvenite în temeiul unor contracte, acorduri sau obligații care au fost încheiate sau au survenit anterior datei la care respectivele conturi au intrat sub incidența măsurilor prevăzute la alineatele (1) și (2) sau

(c) plăți datorate în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unei decizii administrative sau al unei hotărâri arbitrale pronunțate în Uniune sau executorie în statul membru respectiv,

cu condiția ca astfel de dobânzi, alte venituri și plăți să rămână sub incidența măsurilor prevăzute la alineatul (1).

Articolul 6

(1) Consiliul, hotărând în unanimitate pe baza unei propuneri a unui stat membru sau a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, întocmește și modifică lista prevăzută în anexă.

(2) Consiliul comunică persoanei fizice sau juridice, entității sau organismului vizat deciziile menționate la alineatul (1), inclusiv motivele includerii pe listă, fie direct, dacă adresa este cunoscută, fie prin publicarea unui anunț, acordând persoanei fizice sau juridice, entității sau organismului în cauză posibilitatea de a prezenta observații.

(3) Atunci când se transmit observații sau se prezintă dovezi substanțiale noi, Consiliul reexaminează deciziile menționate la alineatul (1) și informează în consecință persoana fizică sau juridică, entitatea sau organismul vizat.

Articolul 7

(1) Anexa cuprinde motivele includerii pe listă a persoanelor fizice și juridice, entităților sau organismelor menționate la articolele 4 și 5.

(2) Anexa include informațiile necesare identificării persoanelor fizice sau juridice, a entităților sau a organismelor vizate, în cazul în care aceste informații sunt disponibile. În ceea ce privește persoanele fizice, astfel de informații pot include numele și pseudonimele, data și locul nașterii, cetățenia, numărul de pașaport și de carte de identitate, sexul, adresa (dacă este cunoscută) și funcția sau profesia. În ceea ce privește persoanele juridice, entitățile sau organismele, astfel de informații pot cuprinde denumirea, locul și data înregistrării, numărul de înregistrare și sediul.

Articolul 8

Nu se dă curs niciunei cereri în legătură cu niciun contract sau nicio tranzacție a cărei executare a fost afectată, în mod direct sau indirect, în totalitate sau parțial, de măsurile impuse în temeiul prezentei decizii, inclusiv cererilor de despăgubire sau oricărei alte cereri de acest tip, cum ar fi cererile de compensare sau cele de chemare în garanție, mai ales cererilor de prelungire sau de plată a unei obligațiuni, a unei garanții sau a unei indemnizații, în special a unei garanții financiare sau a unei indemnizații financiare, indiferent de formă, în cazul în care este formulată de:

(a) persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele desemnate care figurează în anexă;

(b) o persoană fizică sau juridică, entitate sau organism care acționează prin intermediul sau în numele uneia dintre persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele menționate la litera (a).

Articolul 9

Pentru ca măsurile prevăzute de prezenta decizie să aibă un impact cât mai mare, Uniunea încurajează statele terțe să adopte măsuri restrictive similare celor prevăzute de prezenta decizie.

Articolul 10

Prezenta decizie se aplică până la 18 mai 2020 și se reexaminează permanent. Decizia se reînnoiește sau, după caz, se modifică în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele acesteia nu au fost atinse.

Articolul 11

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 17 mai 2019.

Pentru Consiliu

Președintele

E.O. TEODOROVICI

ANEXĂ

Lista persoanelor fizice și juridice, a entităților și a organismelor menționate la articolele 4 și 5

[…]